

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
Transporto avarijų ir incidentų tyrimo skyrius

Orlaivių avarijų ir incidentų saugos tyrimai

Laurynas Naujokaitis

Turinys

Teisės aktai

Saugos tyrimų institucija

Tyrimų vadovas

Pranešimas apie įvykį

Saugos tyrimas

Tyrimo ataskaita

Saugos rekomendacijos

Teisės aktai reglamentuojantys saugos tyrimus

Saugos tyrimus reglamentuoja

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES)

Nr. 996/2010

2010 m. spalio 20 d.

**dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir
prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva
94/56/EB**

Saugos tyrimus reglamentuoja

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro
ĮSAKYMAS

„DĖL CIVILINIŲ ORLAIVIŲ AVARIJŲ IR
INCIDENTŲ TYRIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO“

2015 m. gruodžio 30 d. Nr. 1R-388
Vilnius

Saugos tyrimų institucija

Saugos tyrimų institucija

Kiekviena valstybė narė užtikrina,
kad saugos tyrimus be išorinio poveikio
atliktų ar prižiūrėtų
nuolat veikianti
nacionalinė civilinės aviacijos
saugos tyrimų institucija.

Saugos tyrimų institucija

Saugos tyrimų institucija veikia savarankiškai ir nepriklausomai nuo aviacijos institucijų

ir

apskritai nuo jokios kitos šalies ar subjekto, kurio interesai ar uždaviniai gali kirstis su saugos tyrimų institucijai pavesta užduotimi ar turėti įtakos tos institucijos nešališkumui.

Saugos tyrimų institucija

Atlikdama saugos tyrimą,
saugos tyrimų institucija
nesiekia gauti ir nepriima jokių nurodymų
ir atlikdama saugos tyrimus naudojasi
neribotais įgaliojimais.

Saugos tyrimų institucija

Siekiant informuoti visuomenę apie bendrą aviacijos saugos lygį, kasmet skelbiama saugos apžvalga.

Lietuvos Respublikos saugos tyrimų institucija

**Transporto avarijų ir incidentų tyrimo skyrius
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija**

**Gedimino pr. 30,
LT-01104 Vilnius**

Laurynas NAUJOKAITIS

Orlaivių avarijų ir incidentų tyrimų vadovas
Transporto avarijų ir incidentų tyrimo skyriaus
vedėjas

Gedimino pr. 30,
LT-01104 Vilnius

8 5 266 2989
+370 620 17761

laurynas.naujokaitis@tm.lt

Pranešimas

Pranešimus reglamentuoja

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES)

Nr. 996/2010

2010 m. spalio 20 d.

**dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir
prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva
94/56/EB**

REGLAMENTAS Nr. 996/2010

Bet kuris susijęs asmuo,
žinantis apie įvykusią
avariją ar pavojingą incidentą,
nedelsdamas
apie juos praneša
saugos tyrimų institucijai.

Pranešimas...

...apie avariją ar pavojingą incidentą:

1. Saugos tyrimų institucijai

Pranešimus reglamentuoja

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
ĮSAKYMAS

„DĖL ORLAIVIŲ AVARIJŲ IR INCIDENTŲ
KLASIFIKAVIMO IR PRANEŠIMO APIE
ORLAIVIŲ AVARIJAS IR INCIDENTUS
TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“

2016 m. kovo 4 d. Nr. 3-64(1.5 E)
Vilnius

Orlaivio, patyrusio avariją, likę gyvi įgulos nariai arba bet kuris susijęs asmuo, turintis informaciją apie orlaivio avariją, skubiausiai ir tinkamiausiai būdu nedelsdami privalo informuoti:

1. Orlaivių avarijų ir incidentų tyrimų vadovą;
2. VĮ „Oro navigacija“ Aeronautikos gelbėjimo koordinacinį centrą.

Pranešimas...

...apie avariją ar pavojingą incidentą:

1. Saugos tyrimų institucijai

...apie avariją:

2. Aeronautikos gelbėjimo koordinaciniam centrui

Pranešimus reglamentuoja

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES)

Nr. 376/2014

2014 m. balandžio 3 d.

dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007

Pranešimus reglamentuoja

CAA direktoriaus
ĮSAKYMAS

„DĖL PRANEŠIMŲ APIE CIVILINĖS
AVIACIJOS ĮVYKIUS TEIKIMO CIVILINĖS
AVIACIJOS ADMINISTRACIJAI“

2015 m. lapkričio 13 d. Nr. 4R-192
Vilnius

Organizacijos pranešimus apie civilinės aviacijos įvykius privalo pateikti CAA elektroniniu paštu adresu occurrence@caa.lt arba CAA tinklapyje adresu www.caa.lt

Fizinis asmuo pranešimą apie civilinės aviacijos įvykį teikia CAA tik kai nepavyksta jį pateikti pagal organizacijos, kurioje jis dirba arba naudojasi jos paslaugomis, nustatytą pranešimų sistemą arba mano, kad jo teikiama organizacijai informacija nebus tinkamai išnagrinėta.

Pranešimas...

...apie avariją ar pavojingą incidentą:

1. Saugos tyrimų institucijai

...apie avariją:

2. Aeronautikos gelbėjimo koordinaciniam centrui

...apie civilinės aviacijos įvykius:

3. Civilinės aviacijos administracijai

Pranešimas

AGKC

+370 706 94588

TAITS

**Tyrimų vadovui
+370 620 17761**

CAA

**www.caa.lt
occurance@caa.lt**

Pagalbos
kvietimas

Pranešimas
apie įvykį

Saugos tyrimas

Saugos tyrimas

Saugos tyrimų institucijos vykdoma procedūra, kuria siekiama išvengti avarijų ir incidentų.

Saugos tyrimas

Atliekant saugos tyrimus jokiū būdu nesiekama nustatyti, kas kaltas ar atsakingas.

Šie tyrimai yra nepriklausomi nuo jokio teismo ar administracinio proceso, kuriuo siekiama nustatyti, kas kaltas ar atsakingas, ir su juo nesusiję bei neturi jam poveikio.

Saugos tyrimas

Turi būti atliekamas visų
orlaivių patekusių į
avariją ar pavojingą incidentą
saugos tyrimas
išskyrus:

Reglamentas Nr. 216/2008
II priedas

Saugos tyrimas

Kol atvyks saugos tyrėjai,
niekas negali nieko keisti avarijos vietoje,
ten imti ėminių,
judinti orlaivį, jo turinį ar nuolaužas
ar iš orlaivio, jo turinio ar nuolaužų imti
ėminių, juos perkelti ar pašalinti <...>

Saugos tyrimas

<...> nebent imtis tokių veiksmų reikėtų saugos tikslais arba siekiant padėti sužeistiesiems, arba jei yra suteiktas aiškus įvykio vietą kontroliuojančių institucijų leidimas ir, jei įmanoma, konsultuojantis su saugos tyrimo institucija.

Saugos tyrimas

Saugos tyrimuose dalyvaujantys asmenys savo pareigas atlieka nepriklausomai ir nesiekia gauti ir nepriima niekieno nurodymų, išskyrus tyrimo vadovo ar įgaliotojo atstovo nurodymus.

Neskelbtinos saugos informacijos apsauga

Saugos tyrimų institucijos
surinkti įrašai
neskelbiami ir nenaudojami ne saugos
tyrimo tikslais.

Tyrimų koordinavimas

Jeigu pradėtas ir teisminis tyrimas, apie tai pranešama tyrimo vadovui.

Kai teisminė institucija turi teisę konfiskuoti bet kokius įrodymus, tyrimo vadovas turi tiesioginę ir nevaržomą prieigą prie tokių įrodymų.

Tyrimų koordinavimas

Kai atliekant saugos tyrimą paaiškėja arba yra įtariama, kad avarija ar pavojingas incidentas susijęs su neteisėta veika, tyrimo vadovas nedelsdamas apie tai informuoja kompetentingas institucijas.

Saugos tyrėjų statusas

Tyrimų vadovo teisės

Neatsižvelgiant į jokių teisminių tyrimų tyrimo vadovas turi įgaliojimus imtis reikiamų priemonių, kad būtų įvykdyti su saugos tyrimu susiję reikalavimai.

Neatsižvelgiant į konfidencialumo įpareigojimus pagal Sąjungos teisės aktus ar nacionalinę teisę, tyrimo vadovui visų pirma suteikiama teisė:

Tyrimų vadovo teisės

a) nedelsiant, nevaržomi ir netrukdomi patekti į avarijos ar incidento vietą, taip pat į orlaivį ir susipažinti su jo turiniu ar liekanomis;

Tyrimų vadovo teisės

b) užtikrinti, kad būtų nedelsiant sudarytas daiktinių įrodymų sąrašas ir kad nuolaužų ar dalių, kurias ketinama apžiūrėti ar ištyrinėti, šalinimas būtų kontroliuojamas;

Tyrimų vadovo teisės

c) nedelsiant turėti prieigą prie skrydžio savirašių, jų turinio ir kitų atitinkamų įrašų ir juos naudoti;

Tyrimų vadovo teisės

d) prašyti, kad būtų atlikta visapusiška mirtinai sužalotų asmenų kūnų autopsija, prisidėti prie jos atlikimo ir nedelsiant turėti prieigą prie šios autopsijos ar paimtų ėminių tyrimų rezultatų;

Tyrimų vadovo teisės

e) prašyti, kad būtų atlikta asmenų, susijusių su orlaivio naudojimu, medicininė apžiūra ar prašyti, kad būtų atlikti iš tokių asmenų paimtų ėminių tyrimai, bei nedelsiant gauti prieigą prie šių apžiūrų ar tyrimų rezultatų;

Tyrimų vadovo teisės

f) kviesti ir tikrinti liudininkus, taip pat prašyti jų pateikti ar atskleisti informaciją ar įrodymus, kurie yra svarbūs atliekant saugos tyrimą;

Tyrimų vadovo teisės

g) nevaržomai gauti prieigą prie bet kokios susijusios informacijos ar įrašų, kuriuos turi...

Tyrimų vadovo teisės

orlaivio savininkas,
atitinkamo tipo konstrukcijos sertifikato
turėtojas,
atsakinga techninės priežiūros organizacija,
mokymo organizacija,
naudotojas ar gamintojas,
institucijos, atsakingos už civilinę aviaciją,
EASA
ir oro navigacijos paslaugų teikėjai
ar aerodromo naudotojai.

Tyrimo ataskaita

Tyrimų ataskaita

Kiekvienas saugos tyrimas užbaigiamas pateikiant ataskaitą, kurios forma priklauso nuo avarijos ar pavoingo incidento tipo ir pavoingumo.

Tyrimų ataskaita

Ataskaitoje nurodoma,
kad vienintelis saugos tyrimo tikslas –
ateityje išvengti avarijų ir incidentų,
o ne nustatyti,
kas kaltas ar atsakingas.

Tyrimų ataskaita

Ataskaitoje užtikrinamas visų
į avariją ar į pavojingą incidentą
patekusių asmenų anonimiškumas.

Saugos rekomendacijos

Saugos rekomendacijos

Bet kuriuo saugos tyrimo etapu saugos tyrimų institucija rekomenduoja imtis veiksmų, kuriuos, jos manymu, būtina skubiai įgyvendinti siekiant sustiprinti aviacijos saugumą.

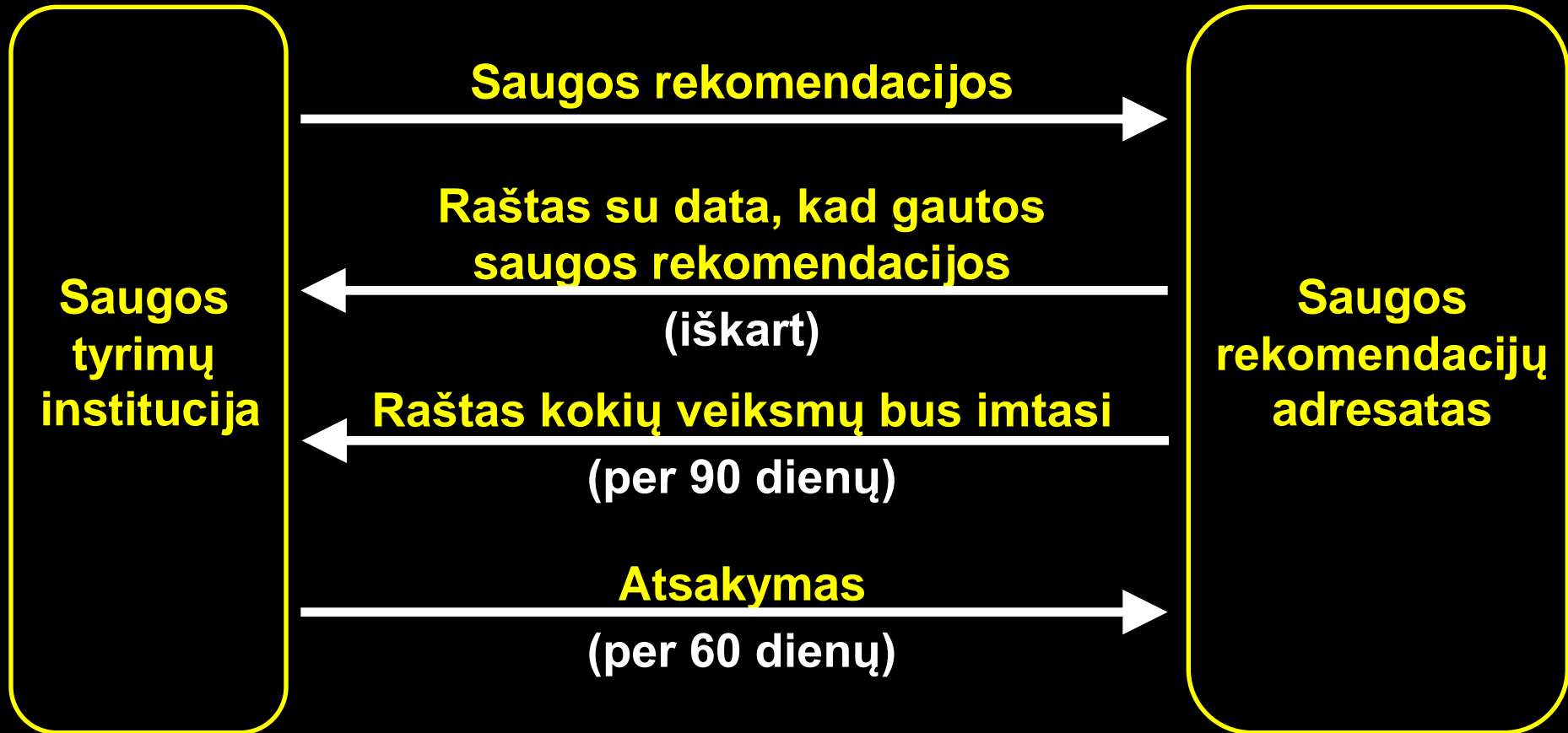
Saugos rekomendacijos

Saugos tyrimų institucija gali pateikti saugos rekomendacijas ir remdamasi kelių tyrimų ar bet kurios kitos veiklos, susijusios su saugos informacijos rinkimu, nagrinėjimo ar analizės rezultatais.

Saugos rekomendacijos

Saugos rekomendacijomis jokių būdu neturi būti nustatyta kaltės prezumpcija ar atsakomybė už avariją, pavojingą incidentą ar incidentą.

Veiksmai gavus saugos rekomendacijas

Orlaivių avarijų ir incidentų tyrimų vadovas

Laurynas NAUJOKAITIS

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
Transporto avarijų ir incidentų tyrimo skyrius

Gedimino pr. 30,
LT-01104 Vilnius
Lietuva

8 5 266 2989
8 620 17761

laurynas.naujokaitis@tm.lt